

Postbus 55
8200 AB Lelystad

Telefoon
(0320)-265265
Fax
(0320)-265260
E-mail
provincie@Flevoland.nl
Website
www.flevoland.nl

De Raad van de gemeente Lelystad
Postbus 91
8200 AB LELYSTAD

Verzenddatum

Bijlagen

Uw kenmerk

Ons kenmerk

Onderwerp

2851827

Toezichtbrief IBT FT Lelystad begroting 2022

Geachte leden van de raad,

Inleiding

Met deze brief informeren wij u over de financiële toezichtvorm 2022 en de overige toezichtbevindingen, die voortvloeien uit de bestuursovereenkomst IBT (Interbestuurlijk Toezicht) FT (Financieel Toezicht). Uw college ontvangt een kopie van deze brief.

Onze aandacht in deze gaat uit naar:

- de naleving van de afspraken convenant IBT FT;
- de jaarrekening 2020 inclusief de bevindingen van de accountant;
- de begrotings-, schuld- en weerstandspositie o.b.v. de begroting 2022.

Bestuursovereenkomst IBT FT

Het IBT FT maakt onderdeel uit van de bestuursovereenkomst IBT 2019. Het doel van de bestuursovereenkomst IBT FT is het verbeteren van de verslaggeving vanuit het college aan de raad over de financiële positie, waardoor het horizontale toezicht van de raad wordt versterkt en het verticale toezicht vanuit de provincie op afstand kan plaatsvinden.

Het IBT FT model is ingedeeld in drie pijlers: begrotings-, schuld- en weerstandspositie (zie de bestuursovereenkomst IBT). Het beeld van de ontwikkeling per pijler (in onderlinge samenhang) bepaalt welk toezichtregime het college van Gedeputeerde Staten aan uw gemeente toekent.

Jaarrekening en accountantsverslag

De accountant heeft op 15 juli 2021 een goedkeurende controleverklaring voor getrouwheid en rechtmatigheid afgegeven over 2020. De raad heeft de jaarrekening op 6 juli 2021 vastgesteld en is aan het GS voor de aanlevertermijn van 15 juli aangeleverd (15 juli 2021).

Uw gemeente heeft in 2020 een positief saldo voor bestemming van het rekeningresultaat van ca. € 6,1 mln. gerealiseerd. Als voornaamste oorzaken worden genoemd meevallers voor BUIG, omgevingsvergunningen en Btw-voordelen.

Het structureel saldo over 2020 is met ca. € 8,8 mln. positief. Ook in de jaren 2014 tot en met 2019 werd een structureel evenwicht gerealiseerd.

Begrotingspositie

Uw raad heeft de (meerjaren)begroting 2022-2025 op 16 november 2021 vastgesteld. Ons college heeft in goed overleg deze begroting 2022 inclusief bijbehorende stukken iets later ontvangen dan wettelijk is vastgesteld (vóór 15 november) op de onderling afgestemde datum van 17 november 2021.

Ten aanzien van de financiële positie van gemeenten spelen (onder meer) onderstaande ontwikkelingen:

- Het accres is voor 2022 niet langer bevroren (septembercirculaire), waardoor de gemeenten mee de trap op gaan. Als gevolg van de hogere uitgaven van het Rijk heeft dit een meevallend effect op de algemene uitkering;
- Er is nog geen definitief besluit over de voorgestelde herijking van het gemeentefonds en het al dan niet verruimen van de omvang van het totale gemeentefonds;
- Er is nog geen definitief besluit genomen over het evt. afschaffen van de opschalingskorting. Wel wordt de opschalingskorting ook voor 2022 - na bevrozing in 2020 en 2021 – bevroren;
- Er is nog geen definitief besluit of de wijze van financieren van het gemeentefonds (“trap op, trap af” systematiek) wordt voortgezet;
- De Rijksoverheid heeft gemeenten tot op heden afdoende gecompenseerd voor wegvallende opbrengsten en toenemende kosten als gevolg van corona;
- Gemeenten mogen – vooruitlopend op een besluit van het nieuwe kabinet – in hun raming uitgaan van aanvullende middelen ter compensatie van de tekorten op de jeugdzorg in 2022 en, vooruitlopend op definitieve besluitvorming, deze middelen structureel ramen. Ook is afgesproken dat gemeenten zich committeren aan het nemen van maatregelen;
- Met ingang van 1 januari 2022 is het nieuwe woonplaatsbeginsel van toepassing binnen de jeugdzorg. Met het nieuwe woonplaatsbeginsel verschuift de verantwoordelijkheid voor de zorg van naar schatting 20.000 kinderen naar andere gemeenten. De hieraan verbonden middelen worden daarom opnieuw verdeeld;
- Er zijn geen garanties gegeven op het gebied van de compensatie van gemeenten voor de stijging van kosten binnen de Wmo als gevolg van het abonnementstarief.

Uw gemeente heeft in de (meerjaren)begroting:

- De septembercirculaire als basis genomen (evenals voorgaand jaar);
- De lokale lasten in tact gehouden, behoudens de jaarlijkse correctie voor inflatie en areaal;
- Ondanks dat er nog geen definitief uitsluit is over de invoering van het herijkte verdeelmodel van de algemene uitkering, verwacht uw gemeente een aanzienlijk nadelig herverdeeleffect, dat op termijn oploopt naar € 3,6 miljoen per jaar. Hierop wordt geanticipeerd door deze ontwikkeling te verwerken binnen het financieel perspectief 2022 – 2025;
- De handreiking, om de extra bijdrage jeugdzorg van het Rijk in 2023 en 2024 structureel als een stelpost te ramen, benut;
- De decentralisaties worden in principe uitgevoerd binnen de beschikbare rijksmiddelen. Met het doorvoeren van de bezuinigingsmaatregelen uit de aanpak sociaal domein zijn de uitgaven meer in lijn gebracht met de beschikbare rijksmiddelen. Maar na de voorlopige toekenning van extra middelen jeugdzorg (waarvan 75% structureel is geraamd) wordt op incidentele basis budget vrijgemaakt uit de algemene middelen. Voor het Wmo wordt er nog op structurele basis algemene middelen toegevoegd als aanvulling op de rijksmiddelen;
- De kosten voor de verwerking van afval nemen substantieel toe. Uw gemeente kiest voor een 100% kostendekking van de heffing afvalstoffen;
- De compensatie van het Rijk voor nadelige financiële effecten corona blijkt dekkend.

Uw (meerjaren)begroting 2022-2025 vertoont een structureel reëel evenwicht zonder dat er aanvullende bezuinigingen hoeven te worden doorgevoerd. Uw gemeente weet de taakstellingen te realiseren.

Schuldpositie

De schuldpositie is in 2020 gunstig en verbetert zich verder in het financieel perspectief (binnen de in het FT gehanteerde signaleringswaarden).

Weerstandspositie

De solvabiliteitsratio (BBV) van uw gemeente bedroeg in 2020 20% (neutraal), maar neemt tot in 2022 tijdelijk af tot ca. 18% (ongunstig) als gevolg van de overgang van annuïtair- naar lineair afschrijven (een technische stelselwijziging). Mede door grondverkopen zal de grondvoorraad komende jaren afnemen en worden de schulden op het bezit verder afgelost. Het is de verwachting dat de solvabiliteit zich in het financieel perspectief weer herstelt tot boven de 20% (neutraal).

Uw gemeente maakt vanaf 2019 onderscheid in niet-financiële en financiële risico's. De weerstandsratio voor financiële risico's is, afgaande op uw risico-inschatting, ruim voldoende (2,1 in 2022) en voldoet hiermee aan uw norm van 1,5 (met een bandbreedte van 1,2 en 1,8).

De grondratio (investering in het grondbedrijf als percentage van de totale baten) bedraagt in 2020 ca. 25% en zal zich komende jaren tussen de 20% en 30% ontwikkelen (neutraal).

Conclusie en toezichtregime IBT FT 2022

Uw gemeente is bezig verschillende maatregelen in het sociaal domein op grond van besluitvorming in 2020 te implementeren. Daarnaast is er begrotingsruimte gereserveerd voor belangrijke toekomstige ontwikkelingen voor de stad (LNL). De meerjarenbegroting is structureel in evenwicht.

Lelystad valt voor het komend jaar, met inachtneming van art. 203 van de Gemeentewet, onder repressief toezicht. Op basis van de bestuursovereenkomst IBT FT wordt de kleur **groen** toegekend. Dit betekent dat uw begroting 2022 en de begrotingswijzigingen daarop geen goedkeuring van het college van GS behoeven. Het reguliere jaarlijkse bestuurlijk overleg over het IBT FT wordt wel voortgezet.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Flevoland

de secretaris,

de voorzitter,

DASH BOARD FINANCIËLE POSITIE					W	W	W	W	P	PB	MJR	MJR	MJR	
Lelystad				gunstig	neutraal	ongunstig								
					2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	
BEGROTING														
1	Woonlasten (mph) / woonlasten (mph) (landelijk gem.) (BBV)	<95%	>95% en <105%	> 105%	%	105%	107%	106%	105%	103%				
2	Structurele exploitatie ruimte (na inzet reserves) (als % baten) (BBV)	>0%	=0%	<0%	%	1,5%	2,3%	2,3%	2,7%	0,8%	4,4%	1,3%	0,6%	0,3%
3	Vershil jaarrekening en primaire begroting (voor inzet reserves) (% baten)	<5% en >-5%		>5% en <-5%	%	3%	5%	-4%	4%					
SCHULDPOSITIE														
1	Netto schuld quote (BBV)	<90%	>90% en <130%	>130%	%	66%	55%	55%	52%	43%	42%	21%	16%	11%
2	Netto schuld quote (gecorrigeerd voor verstrekte leningen) (BBV)	<90%	>90% en <130%	>130%	%	59%	49%	48%	46%	47%	45%	25%	20%	16%
3	Debt ratio	<50%	>50% en <80%	>80%	%	52%	50%	49%	49%	87%	88%	88%	88%	0%
4	Netto schuld per inwoner				abs	1.803	1.623	1.571						
WEERSTANDSVERMOGEN														
1	Weerstandratio (financiële risico's)	>1,0	=1,0	<1,0	abs				2,2	1,8				
2	Weerstandratio (niet-acuut)	>1,0	=1,0	<1,0	abs	2,3	2,1	2,4	1,9	0,0				
2	Solvabiliteit (BBV)	>50%	>20% en <50%	<20%	%	24%	25%	22%	21%	17%	19%	28%	27%	25%
3	Grondexploitatie (BBV) (voorraden / totale baten voor inzet reserves)	<20%	>20% en <35%	>35%	%	36%	31%	29%	25%	21%	27%	21%	20%	19%
BEGROTING														
1	Woonlasten (mph) / woonlasten (mph) (landelijk gem.) (BBV)	De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB (Onroerende Zaak belasting), de rioolheffing en reiniging- of afvalstoffenheffing voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde in een gemeente. De belastingcapaciteit van gemeenten wordt berekend door de totale woonlasten meerpersoonshuishouden in jaar t te vergelijken met het landelijk gemiddelde in jaar t-1 in en dit uit te drukken in een percentage.												
2	Structurele exploitatie ruimte (BBV)	Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Een begroting waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is meer flexibel dan andersom. De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves te delen door de totale baten en uitgedrukt in een percentage.												
3	Vershil resultaat jaarrekening (% totale baten)	De mate waarin het resultaat in de jaarrekening afwijkt van het resultaat zoals dat eerst was begroot. Het verschil tussen het begrote en gerealiseerde jaarrekening resultaat uitgedrukt als percentage van de totale baten.												
SCHULDPOSITIE														
1	Netto schuld quote (BBV)	De netto schuldquote geeft inzicht in de mate waarin de schuldenlast drukt op de exploitatie. Dit kengetal wordt berekend door het totaal van de geleende gelden te delen door de totale jaarlijkse baten. Dit saldo wordt uitgedrukt in een percentage van de totale jaarlijkse baten. Lagere baten of hogere investeringen zorgen voor een stijging van de netto schuldquote.												
2	Netto schuld quote (minus verstrekte leningen) (BBV)	"Om inzicht te verkrijgen in hoeverre sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote exclusief doorgeleende gelden weergegeven (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen). Op die manier wordt duidelijk in beeld gebracht wat het aandeel van de verstrekte leningen is en wat dit betekent voor de schuldenlast. De wijze waarop de netto schuldquote gecorrigeerd voor de doorgeleende gelden wordt berekend is gelijk aan de netto schuldquote, met dien verstande dat bij de financiële activa ook alle verstrekte leningen worden opgenomen."												
3	Debt ratio	Debt ratio is een indicatie van hoeveel schuld een bedrijf heeft, in vergelijking met de totale waarde van het bezit van het bedrijf.												
4	Netto schuld per inwoner	De netto schulden van een gemeente uitgedrukt per inwoner.												
WEERSTANDSVERMOGEN														
1	Weerstandratio (incidenteel)	De verhouding tussen de beschikbare incidentele weerstandscapaciteit en de incidentele risico's van een gemeente.												
2	Weerstandratio (incidenteel + structureel)	De verhouding tussen de beschikbare incidentele en structurele weerstandscapaciteit en de incidentele en structurele risico's van een gemeente.												
3	Solvabiliteit (BBV)	Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balans totaal. Het eigen vermogen van een gemeente bestaat volgens uit de reserves (zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten.												
4	Grondexploitatie (BBV) (IEGG / totale baten) (BBV)	De grondexploitatie kan een forse impact hebben op de financiële positie van een gemeente. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze moet worden terugverdiend bij de verkoop. De accountant moet ieder jaar beoordelen of de gronden tegen een actuele waarde op de balans zijn opgenomen. waarde van de gronden in bezit als percentage van de totale baten.												